Магіляўчанін Віктар Арцем'еў склаў зборнік "Краязнаўца-падзвіжнік Міхась Ласоўскі", у якім змешчаны нарысы вядомых беларускіх пісьменнікаў пра слыннага краязнаўцу з Трасціно, а таксама ўрыўкі з публікацый самога Ласоўскага.

Сёння мы публікуем уступны артыкул да гэтага зборніка. Кніжка ўбачыць свет у бліжэйшыя два-тры месяцы.

УСЁ ЯГО ЖЫЦЦЁ ПАДЗВІЖНІЦТВА

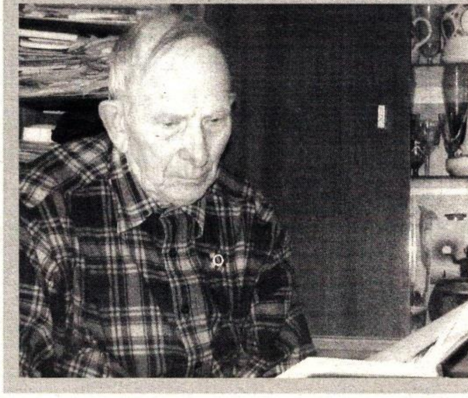

ПАДЗВІЖНІК - чалавек, які гераічна прыняў на сябе цяжкую працу або нягоды, пакуты, дзеля дасягнення высокай мэты.

ПАДЗВІЖНІЦТВА - самаадданая дзейнасць, уласцівая падзвіжніку.

Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы. - Мн. - "Бел. Энцыклапедыя" імя Петруся Броўкі. 2005.-С. 411

Менавіта такім чалавекам з'яўляецца Міхась Аляксеевіч Ласоўскі, бібліятэкар з вёскі Трасціно, што на Хоцімшчыне - самым усходнім куточку зямлі нашай магілёўскай. Нарадзіўся ён 22 чэрвеня 1926 года ў сялянскай сям'і. Прадзеды, дзяды і бабулі, іх сын і дачка - бацькі Міхася родам з беларускай шляхты, праваслаўнай веры. Бацька Аляксей Рыгоравіч і маці Аксіння Васільеўна працавалі ў трасцінскім калгасе "Новы шлях".

У 1943 годзе, як толькі быў вызвалены Хоцімскі раён, у сямнаццаць гадоў Міхась служыць у Чырвонай Арміі, маючы адукацыю сямігодкі. У васемнаццаць - сяржант-франтавік трэццяга батальёна, 18-га стралковага палка, 9-й Чырванасцяжнай гвардзейскай стралковай дывізіі. Там жа служыў і паэт Аляксей Пысін. Яны сустрэнуцца пасля вайны ўжо і стануць сябрамі. Мужна, па-геройску ваюе з ворагам гвардыі сяржант Ласоўскі. Як пазней напіша Пысін : "Сяржанты-маршалы атак". Не раз і не два вадзіў Ласоўскі салдат у атаку на ворага. У Прыбалтыцы быў паранены, а залячыўшы раны, ён зноў у страі. Перамогу сустрэў пад г. Ліепая на беразе Балтыйскага мора. Пасля вайны яшчэ шэсць гадоў служыць у арміі: выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі, камсамолец-актывіст, ваенкор армейскай газеты, узнагароджаны сфатаграфаваннем у палкавога армейскага сцяга. За ратныя подзвігі Міхась Ласоўскі ўзнагароджаны ордэнам Айчыннай вайны ІІ ступені, медалём "За перамогу над Германіяй ў Вялікай Айчыннай вайне. 1941-1945 г.г.", медалём Жукава, нагруднымі знакамі "Гвардыя" (1944 г.), "Выдатны артылерыст" (1945 г.), "Франтавік" (2000 г.) і шэрагам юбілейных медалёў.

Пасля васьмігадовай службы ў арміі былы салдат не бяжыць за доўгім рублём, а вяртаецца на малую радзіму да маці і ідзе на пярэдні край культурна-асветніцкай работы ў вёсцы. Нейкі час ён працуе ў хаце-чытальні, а з 1951 года - загадчыкам Трасцінскай сельскай бібліятэкі. Паступае вучыцца на чатыры гады ў Мінск на завочнае аддзяленне бібліятэчнага тэхнікума. Дзейнічае на двух франтах: абслугоўванне чытачоў і самаадукацыя. Хто вучыўся завочна - той ведае кошт гэтых ведаў. Ён не толькі вучыўся завочна пяць гадоў, а яшчэ працаваў метадыстам завочнага аддзялення тэхнікума. Адчуў на сваёй скуры, што завочнае навучанне - радня падзвіжніцтву. Міхась Ласоўскі, скончыўшы тэхнікум з чырвоным дыпломам, не спыніўся. Без перадыху паступае вучыцца завочна на бібліятэчны факультэт Мінскага педагагічнага інстытута. Ды вучыцца так, што на яго звяртаюць увагу ўсе выкладчыкі факультэта: кантрольныя работы і дыпломную бібліятэкара з Трасціно чыталі на лекцыях студэнтам.

Першае маё знаёмства з Ласоўскім адбылося летам 1953 года, калі я, малады яшчэ ст. інспектар па бібліятэках абласнога аддзела культурна-асветных устаноў, прыехаў з Магілёва ў Хоцімск на семінар сельскіх культасветработнікаў раёна. Сярод выступоўцаў семінара ён вылучаўся даволі прыкметна. І мне закарцела пабачыць яго бібліятэку і чытачоў. У бібліятэцы, як і ў доме, быў армейскі парадак - усюды акуратна. Нават паленцы дроў у печцы, нарыхтаваныя на зіму, ляжалі раўнюсенька. Ласоўскі дакладна, як у рапарце камандзіру, адказвае на ўсе мае пытанні. Але на той час ён яшчэ не вучыўся на бібліятэкара, а я меў сярэднюю спецыяльную адукацыю і вышэйшую палітычную (скончыў вячэрні ўніверсітэт марксізма-ленінізма ў Мінску) ды яшчэ ў вайну ў парадку самаадукацыі перачытаў ўсе хрэстаматыі для філфака педінстытута (наш зяць Павел Ефіменка з Лёўкаўшчыны прывёз да нас сундук з кнігамі). А яшчэ меў я вопыт работы загадчыкам Парыцкай раённай бібліятэкі ды пабываў у шэрагу лепшых сельскіх бібліятэк вобласці, нешта пераняў для сябе. Таму заўважыў у Трасцінскай бібліятэцы некаторыя хібы ў рабоце. Міхаіл Аляксеевіч нават і не падумаў апраўдвацца, як гэта імкнуліся зрабіць многія яго калегі, а ўзяў аловак і стаў паспешна занатоўваць у тоўсты сшытак тое, што яму належала выправіць. Гэтая рыса характару ў ім мне спадабалася. А на развітанне ён выказаў мне просьбу паспрыяць, каб яму дазволілі перапісаць уноў інвентарныя кнігі фонда сельскай бібліятэкі, бо ў іх шмат закрэсліванняў і паправак ды яшчэ і почырк неахайны. Работа працаёмкая ды й дазвол патрэбен, бо гэта фінансавы дакумент. Сказаў, што гэта немэтазгодна, бо памылкі і выпраўленні магчымы ў любога бібліятэкара. Але не паверыў ён мне. А як даказаць? Тады я, вярнуўшыся ў Магілёў, падрыхтаваў дазвол на пераінвентарызацыю кніжнага фонду Трасцінскай бібліятэкі і маё кіраўніцтва яго зацвердзіла.

Да чарговага майго прыезду пераінвентарызацыя фонду была зроблена. Але загадчык бібліятэкі радасці не выказваў, а павініўся пепада мной. Папярэднія мае заўвагі былі ўлічаны, бібліятэка палепшыла сваю дзейнасць. Міхаіл Аляксеевіч папрасіў мяне параіць, а што можна яшчэ зрабіць для паляпшэння абслугоўвання чытачоў. І я яму параіў. З таго часу і доўжыцца наша шчырае сяброўства, якому ўжо амаль шэсцьдзесят гадоў. Трэба сказаць, што Ласоўскі - гэта сялянскі самародак. З адукацыяй сямігодкі ён, набываючы веды самастойна ад чытання кніг, часопісаў і газет, здолеў паказаць сябе таленавітым прапандыстам кнігі, ваенкорам і селькорам. 18 мая 1952 года яго артыкул "Молодёжные вечера в нашем колхозе" друкуе газета Беларусі «Знамя юности», а менш як праз месяц ён ужо на старонках чэхаславацкай газеты "Млада фронта". Нататкі Ласоўскага аб прапагандзе кнігі друкуюць нашы рэспубліканскія газеты, а ў 1953 годзе Маскоўскі часопіс "Молодой колхозник". У 1954 годзе ў красавіцкім нумары часопіса "Молодой коммунист" з'яўляецца яго артыкул "Книга-наставник, помощник, друг". Дзяржаўная бібліятэка СССР імя У.І. Леніна ў 1956 годзе выдае практычны дапаможнік "Сельская библиотека" і ў ім рэкамендуе выкарыстаць гэты вопыт Трасцінскай бібліятэкі ўсім сельскім бібліятэкам краіны.

Калі Міхаіл Ласоўскі атрымаў у 1964 годзе дыплом Мінскага педінстытута, мы з радасцю адзначылі гэтую падзею. Тады ён сказаў мне:

- Віктар Іванавіч! Ты мне пастаянна дапамагаў усё вышэй і вышэй узнімаць планку вынікаў працы бібліятэкі. І я табе за гэта вельмі ўдзячны. Але цяпер у мяне дыплом і мне сорам да цябе зноўку звяртацца за дапамогай. Паступай і ты вучыцца ў Мінскі педінстытут, бо ўсе накопленыя самаадукацыяй веды трэба ўкласці ў сістэму.

Гэтыя словы сябра і калегі сталі штуршком да майго рашэння, і я паступіў, а ў 1969 годзе завочна скончыў бібліятэчны факультэт інстытута. Шэраг кантрольных і дыпломную работу я выканаў на базе вопыту Трасцінскай сельскай бібліятэкі. З іх і атрымаў нарыс "Аб роднай вёсцы і яе людзях", які чытач знойдзе ў гэтым зборніку.

Міхась Ласоўскі з маладосці да сталага веку заўсёды ў клопатах, у пошуку, які заўжды завяршаецца поспехам. У Хоцімску яго ведае кожны жыхар і завуць яны яго: вучоны з Трасціно. Міхась цягавіты і працалюбівы мужык сялянскай закваскі. Хто блізка яго ведае, здзіўляецца - двужыльны, не інакш, бо цягне такі воз абавязкаў. Ён, можа, чуць вышэй сярэдняга росту, хударлявы і стройны, крыху сутулены ад армейскіх перагрузак і фізічнай працы ў вёсцы, з ясным поглядам вачэй і засяроджана-суровым тварам, але з інтэлігентнай гаворкай і постаццю. А ў дарозе з нязменным армейскім рукзаком за плячамі (тармазок і стос кніжак, ён іх прывозіў з паездак у розныя гарады - для бібліятэкі, для сябе, а яшчэ па заказу настаўнікаў сярэдняй школы), на нагах ялавыя боты. Некаторыя гараджане дзівіліся, гледзячы на яго. А я ведаў, што ад Трасціно да чыгуначнай станцыі Камунары ажно паўсотні кіламетраў з гакам прасёлачнага бальшака, па якому не кожны шафёр праедзе без прыгод. Часцей за ўсё Міхасю даводзілася па гразі крочыць армейскай хадой увесь светавы дзень.

Да памяці аб мінулым Ласоўскі ставіцца як да святыні, добра ведаючы, што без мінулага няма будучыні. Трасцінцы расказалі мне аб такім здарэнні на мітынгу пры адкрыцці помніка загінуўшым ратнікам сваёй і навакольных вёсак. Усё падрыхтавана ўжо. Франтавіку і краязнаўцу Ласоўскаму даюць спіс паўшых воінаў, каб яго агучыць. Ён бегла правёў вачамі адну, другую старонку і заўважыў, што некалькі імёнаў прапушчана. Нехта сказаў, што ўсіх і неабавязкова пералічваць, бо многа часу патрэбна. Міхаіл Аляксеевіч адказаў:

- А ў нас ніхто не забыт і нішто не забыта. У бібліятэцы ёсць даставерныя звесткі, і я павінен спіс зверыць і дапоўніць.

Вяскоўцы падтрымалі гэтую думку і цярпліва чакалі хвілін пятнаццаць. Ласоўскі вярнуўся з дапоўненым спісам і паімённа назваў кожнага загінуўшага ратніка. І людзі яму былі ўдзячны.

А вось у кнігу "Памяць. Хоцімскі раён", на жаль, не ўнеслі прозвішчы дзесяткаў загінуўшых у вайну салдат, бо ў рэдкалегіі не было ласоўскіх, каб зверыць тыя спісы.

Свой дом краязнаўца будаваў дзесяць гадоў. У сенцах парог высокі і ён заместа ганак паклаў камень-валун. На гэты камень ступалі нагой, калі ўваходзілі ў дом: Аркадзь Куляшоў, Аляксей Пысін, Пятро Прыходзька, Віктар Карамазаў, Іван Чыгрынаў, Аляксей Зарыцкі...і шэраг журналістаў. Гадоў праз пятнаццаць чарга дайшла і да ганак: былі зроблены яны з дрэва. Ласоўскі камень не выкінуў, бо ён ужо рэліквія, па ім хадзілі паважаныя пісьменнікі. Сёння той камень у вуглу двара ўзвышаецца ў акаймленні прыгожых кветак, як памяць, як помнік слынным сябрам-пісьменнікам.

Многа хто заўважыў ячшэ адну рысу характару Ласоўскага. Ён ніколі ў працы не мітусіцца і ўсё робіць без спешкі. Ён кіруецца народнай мудрасцю: "Сем разоў адмер, а адзін раз адрэж". Таму ў яго і на рабоце, як дома: усё акуратна і дагледжана. Гэтая рыса характару ў яго часам набліжаецца да грані педантызму, але ў абсурд ніколі не пераходзіць.

Для Трасціно Міхась Аляксеевіч чалавек унікальны: вучоны-краязнаўца, які сабраў вялікі гістарычны матэрыял аб Трасціно ды і ўсёй зямлі хоцімскай з 1602 года да нашых дзён, і дэпутат сельскага Савета трыццаць тры гады без перапынку. Яго ўключаюць ва ўсе камісіі, якія ўтвараюцца мясцовай уладай, ён актыўна ўдзельнічае ў шматлікіх грамадскіх аб'яднаннях і нясе моўчкі груз гэтых абавязкаў, як вернік крыж. Шкодзіла гэта ў працы ў бібліятэцы ці дапамагала?

- Дапамагае ды яшчэ як! - заўсёды адказвае Міхась. - Нешта робіш для людзей і адначасова глыбей акунаешся ў іх праблемы, запыты, памкненні. Чытач яшчэ не прыйшоў у бібліятэку, а я падрыхтаваў ужо патрэбныя яму кнігі, дакументы. З іх дапамогай кожны ўдасканальваў сваю прафесію, назапашваўся ведамі.

Як вынік, расла прадукцыйнасць працы на саўгаснай ферме і сваім падвор'і, на збожжавай ніве, сяльчане мацнелі духам, а вучні паляпшалі свае веды і працягвалі вучобу ў сярэдніх і вышэйшых навучальных установах. Багата хто з трасцінцаў выйшаў ў людзі.

Міхась Ласоўскі з тых людзей, якія маюць поўнае права сказаць: " - Я гонар маю!" Ён не церпіць падхалімства і зазнайства, зайздрасці і фальшу, ляноты і неахайнасці ў працы. Ён чалавек слова і гэтага патрабуе ад іншых. Ягоны дэвіз - дэвіз гвардзейскага сяржанта: "Рабі так як я, рабі лепш, чым я!". А такое не ўсім падабаецца. Чалавек сумленны і шчыры ён сваім калегам казаў тое, што бачыў. Нават у лепшай Дашкаўскай сельскай бібліятэцы, якая з'яўлялася ўдзельніцай Усесаюзнай выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі краіны, ён ўбачыў недахоп і мовіў:

- Усё тут добра, а яшчэ, каб ля ганак паклалі ахапачак яловых лапак, было б аба што выцерці боты.

Некаторым гэта тады не спадабалася. І калі ягоны ўзрост дасягнуў 60 гадоў, то з радасцю справадзілі на пенсію. А мог бы яшчэ гадоў дзесяць ды й больш доўжыць падзвіжніцкую дзейнасць. Колькі б было яшчэ знаходак, адкрыццяў!

Хваравіта перанёс Міхась пераход на так званы заслужаны адпачынак. Тым больш, што на новую бібліятэкарку весцы Трасціно не надта пашанцавала. З лістоў Ласоўскага даведаўся я, што яна стала наводзіць рэвізію ў сабраных краязнаўчых матэрыялах і пэўную частку іх выкінула на сметнік. А потым пачала дзяліцца вопытам краязнаўства, набытым Ласоўскім, ад свайго імя. Спатрэбілася дапамога метадыстаў абласной бібліятэкі, каб аднавіцць справядлівасць.

Добра ведаю, што ў Магілёўскай вобласці ды й ва ўсёй рэспубліцы лепшага, чым Ласоўскі, бібліятэкара-краязнаўцы, мне бачыць не давялося. Ды й сёння няма. Аляксей Пысін, Аркадзь Куляшоў, Пятро Прыходзька бачылі ў ім Заслужанага работніка культуры, краязнаўцу ад Бога. На жаль, у Хоцімску з гэтай думкай не палічыліся.

Аб сяброўстве пісьменнікаў-землякоў з Ласоўскім варта сказаць асобна. Відаць, ніхто з бібліятэкараў краіны не быў абласканы такой увагай і блізкасцю літаратараў. І прыязжалі яны не толькі для гамонкі.

Напрыклад, Віктар Карамазаў зрабіў нарыс "Пахлі лугі някошаныя", які надрукавала газета "ЛіМ" 30 ліпеня 1971 года. Летась ён унёс у яго папраўкі, і чытач знойдзе яго на старонках гэтага зборніка.

Аляксей Пысін прысвяціў Міхасю нарыс "Дзень добры, аднапалчанін!". Газета "ЛіМ" надрукавала яго 8 мая 1974 года. Ён таксама ўключаны ў зборнік.

Аркадзь Куляшоў, высока ацаніўшы станоўчыя вынікі дзейнасці трасцінскага самародка, сказаў:

- У будучым такую карысную работу будуць рабіць усе бібліятэкі нашай рэспублікі.

А ўбачыўшы цеснату кутка, у якім месцілася бібліятэка, як дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, звярнуўся да кіраўнікоў сельскага Савета:

- Абмяркуйце пытанне аб будаўніцтве памяшкання бібліятэкі і дашліце сваё хадайніцтва на маё імя. Я паспытаю дапамагчы, каб і ў вашай вёсцы бібліятэка была размешчана ў добрым памяшканні.

Так для бібліятэкі ў Трасціно быў адбудаваны зборнашчытавы дом, абліцаваны сілікатнай цэглай, з вадзяным ацяпленнем і лямпамі дзённага асвятлення. Было зроблена так, як гэтага хацеў паэт-зямляк. Міхась Аляксеевіч на некалькі месяцаў зрабіўся не толькі бібліятэкарам, а яшчэ цесляром і мулярам, прыпыніўшы будаўніцтва ўласнага дома..

Іван Чыгрынаў некалькі гадоў запар наведваўся ў Трасціно, каб назапасіць матэрыялу для рамана "Апраўданне крыві". На старонках рамана мы чытаем і аб Трасціно, і аб прыродзе яго наваколля, хаця падзеі адбываюцца ў іншых мясцінах. Чытачам прыглянуўся рэцэпт салення рыжыкаў героем рамана Зазыбам. Дык вось, рэцэпт гэты Іван Гаўрылавіч зведаў на бяседзе за сталом у доме Ласоўскага, калі гаспадар убачыў, што ён азартны грыбнік. Ён і траўнік хваткі, але на лузе датошна выпытваў Міхася час ад часу:

- А як гэтая раслінка завецца? І тут жа ў свой сшытак чыркане занатоўку. А яшчэ цікавіўся, якая раслінка як пад ветрыкам калыхаецца.

Аляксей Пысін глыбока паважаў Ласоўскага, як салдата, як кніжніка і як чалавека. Калі Міхась Аляксеевіч наведваўся ў Магілёў, найчасцей гэта было, калі ў бібліятэчным тэхнікуме вучылася яго дачка Таццяна, то Пысін прыходзіў да мяне і мы ўтрох вялі гамонку. Вынікам тых сустрэч і быў згаданы вышэй яго нарыс і шэраг маіх нататак у газеты.

Віктар Карамазаў з Міхасём (ён яго заве Міхалам) сябруе і па сённяшні дзень: дасылае яму лісты і свае кніжкі з аўтографамі.

Яшчэ з маладосці Ласоўскі ўзяў кнігу сваім памочнікам у паўсядзённым жыцці, у сваім святым абавязку выхоўваць чалавека прыгожага, гордага і па-горкаўску вялікага. Як прызнаўся аднаго разу:

- Формулай майго жыцця сталі праверaныя практыкай жыцця мудрыя словы: "Калі хочаш валодаць душамі сваіх вяскоўцаў, як выхавацель, аддай ім сваю душу". Таму ўсю крынічку сваёй душы я аддаваў моладзі, сваім вяскоўцам.

Усе 60 гадоў нашага сяброўства мы, апроч не заўсёды частых сустрэч, ліставаліся. Аднаго разу ён у лісце зрабіў такую прыпіску: "Магчыма, усё, што я добрага зрабіў у Трасцінскай сельскай бібліятэцы як кніжнік і краязнаўца, і не змог бы зрабіць без надзейнай дапамогі сваёй палавінкі - жонкі Агап'і Паўлаўны, выдатніцы народнай асветы, дэпутата 6-га з'езду настаўнікаў рэспублікі. Аказвалі нам дапамогу і нашы дзве дачкі - Людміла і Таццяна. На падвор'і мы трымалі толькі дзесятак кур і аднаго парсючка. На іншае ў нас не было ад службы вольнай хвіліны. Толькі пазней, як сталі пенсіянерамі, завялі карову. А ў апошнія гады, калі жонцы і сабе спатрэбіўся дагляд дачок (яны адна з Чаркас, а другая з Віцебска прыязджаюць па чарзе) карову памянялі на казу".

На ратным полі гвардыі сяржант Ласоўскі здзейсніў подзвігі, а на кніжнай ніве стаў падзвіжнікам. А гэтыя ж словы маюць адзін корань. Калі ішоў у атаку на ворага, успамінаў Бога, хаця і быў камсамольскім атэістам, бо сялянскае выхаванне бацькоў, якія цвёрда трымаліся праваслаўнай веры, перавысіла атэізм. А пазней, асэнсаваўшы шматлікія падзеі жыцця, ён ужо доўгі час і сам цвёрда трымаецца праваслаўнай веры, якую мелі дзяды і прадзеды. Міхась у сваёй працы і ў жыцці моцна трымаўся і трымаецца запаветаў заступніка нашага Ісуса Хрыста. Таму ён моцны духам, таму заўсёды дасягае пастаўленай мэты. Пакуль не перанёс інсультаў, наведваўся ў Божы храм у Хоцімску на царкоўныя службы, а пасля іх меў нярэдка гутаркі з бацюшкам Кірылам, які таксама аматар краязнаўства. Ды пасля цяжкай хваробы Міхась ужо не можа пакінуць родную хату і святар сам наведваецца ў Трасціно: каб змог вернік прайсці чын пакаяння і прычасціцца. Ды й пагутарыць ім абодвум кожны раз ёсць аб чым.

За сваё доўгае жыццё Ласоўскі паспеў збудаваць дом, які добра глядзіцца ад рэчкі Трасцінка, ранейшым часам ён быў узорам для сяльчан, пасадзіў не толькі сад, а яшчэ і прыгожую алею белых бяроз. У абедзьвух дачок шчаслівыя сем'і. Выраслі ўжо ўнучкі - Таццяна, Ганна і Людміла, і тры праўнучкі - Анастасія, Соф'я і Таццяна. Мара дзеда - дачакацца праўнука.

Міхась Аляксеевіч усё рабіў так, каб вяскоўцы ўбачылі і пазайздросцілі чыстым помыслам ды самі зрабілі яшчэ лепш за яго. У вёсцы збудаваны ўжо новыя, яшчэ лепшыя дамы, пасаджана некалькі бярозавых алей, а камп'ютар яшчэ не адвучыў трасцінцаў чытаць класіку. І ў гэтым таксама яго заслуга.

У Міхася тры браты загінулі на фронце і мае пайшлі з жыцця. Таму мы з ім пабраталіся і яшчэ цясней вядзём дружбу. Я ганаруся, што ў мяне ёсць названы брат-краязнаўца-падзвіжнік.

У гэты зборнік уключаны таксама ўрыўкі з дзесяці публікацый самога Ласоўскага. У іх, як і ў нарысах, удумлівы чытач пры жаданні знойдзе згусткі залацінак вопыту краязнаўчай працы, якія падкажуць як арыентавацца ў жыцці.

Што ж - наперад! Чытайце аб краязнаўцу з Божай іскрай.

Віктар АРЦЕМ'ЕЎ,
член Саюза пісьменнікаў Беларусі,
г. Магілёў.

Да ўсяго напісанага аб Міхаіле Аляксеевічу Ласоўскім далучаецца і калектыў рэдакцыі райгазеты «Шлях Кастрычніка», пазаштатным карэспандэнтам якой гэты чалавек з'яўляецца ўжо шмат гадоў.

Заўтра адзначаецца свята - Дзень друку. Па праву сваім яго можа лічыць і М.А. Ласоўскі. Ад ўсёй душы віншуем яго і жадаем у першую чаргу здароўя, а таксама аптымізму, любові родных і блізкіх яму людзей.

Арцем'еў, В. Усё яго жыццё падзвіжніцтва / Віктар Арцем'еў // Шлях Кастрычніка. — 2013. — 4 мая. — С. 5.

Магіляўчанін Віктар Арцем'еў склаў зборнік "Краязнаўца-падвіжнік Міхась Ласоўскі", у якім змешчаны нарысы вядомых беларускіх пісьменнікаў пра слыннага краязнаўцу з в. Трасціно Хоцімскага раёна.